

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์คุณภาพของหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคม 16 (สังคมวิทยา) ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง จากการสำรวจหนังสืออ่านประกอบ จำนวน 70 เล่ม โดยการพิจารณาให้คะแนน¹ ตามเกณฑ์ที่ได้แนบไว้ในภาคผนวก ง. ปรากฏผลดังนี้คือ

1. จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน

หนังสือเล่มที่มีคุณภาพสูงสุดใดคะแนน	45	คะแนน
หนังสือที่มีคุณภาพต่ำสุดใดคะแนน	24	คะแนน
คะแนนเฉลี่ยของหนังสือ 70 เล่ม คือ	34.90	คะแนน
หรือ คิดเป็นร้อยละ	69.80	

2. โดยเกณฑ์ตัดสินสำหรับงานวิจัยนี้ หนังสืออ่านประกอบที่สมควรคัดเลือกใช้ ควรมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 เพราะเกณฑ์วิเคราะห์หนังสือที่คัดแปลงจากเกณฑ์พิจารณาหนังสือต่างประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปมีมาตรฐานสูงกว่าหนังสือไทย และจากเกณฑ์นี้เมื่อเทียบคะแนนของหนังสือแต่ละเล่มเป็นร้อยละแล้ว มีหนังสือที่ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป 69 เล่ม

เมื่อพิจารณาเทียบเกณฑ์ตัดสินร้อยละ 50 แล้ว สรุปได้ว่าหนังสือ 69 เล่มคือ คิดเป็นร้อยละ 98.28 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ดังปรากฏในตารางที่ 1

¹ดู วิธีการให้คะแนนในภาคผนวก ค. หน้า 79.

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบแสดงคุณภาพแต่ละเล่ม

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
1	กมล สมวิเชียร. <u>ประชาธิปไตยกับสังคมไทย</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.	37	74
2	กระทรวงสาธารณสุข. <u>การวางแผนครอบครัวในประเทศไทย 1965-1972</u> . โรงพิมพ์สหกรณ์การตลาดและการซื้อแห่งประเทศไทย, 1972.	43	86
3	กระทรวงสาธารณสุข. <u>อนามัยที่เริ่มที่บ้าน</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ศรีหงส์, 2516.	37	74
4	เกษม อุทยานิน. <u>สังคมวิทยา. แผนกคำราและคำสอนคณะรัฐศาสตร์จุฬา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 3, 2506.	36	72
5	แกลเบรธ, เจ.เค. <u>แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ</u> . แปลจาก Economic Development in Perspective. โดย เสน่ห์ จามริก. พระนคร: ร.พ.สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2507.	32	64
6	จารุบุตร เรืองสุวรรณ. <u>ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ</u> . พระนคร: ร.พ.บำรุงบุญถกิจ, 2514.	41	82
7	จอห์น เอช สทอเรอร์. <u>สายใยชีวิต</u> . แปลจาก The Web of Life. โดย ศรีน้อย โปหาทอง. พระนคร: โรงพิมพ์-คุรุสภา, 2516.	40	80
8	ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. <u>พัฒนาการเศรษฐกิจประเทศไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วิทยากร, 2511.	31	62
9	ชินวุธ สุนทรสิมะ. <u>หลักและเทคนิคในการวางแผนเศรษฐกิจ</u> . พระนคร. กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2514.	33	66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
10	ชินวุธ สุนทรลีมะ. <u>การประสานนโยบายเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาและเสถียรภาพ</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515.	37	74
11	ชินวุธ สุนทรลีมะ. <u>ความรู้เรื่องเศรษฐกิจ</u> . พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2515.	35	70
12	ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. <u>สังคมวิทยาชนบท</u> . พระนคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.	36	72
13	ถนอม พัชรภา. <u>ตำราการลงทุน</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2506.	28	56
14	ถนอม กิตติขจร, จอมพล. <u>แนวทางพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: ห้างหุ้นส่วนไทยสงเคราะห์ไทย, 2508.	31	62
15	ทิพย์ เรื่องโชติจิตย์. <u>ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีรายได้ประชาชาติ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507.	34	68
16	เทพกมล เทวกุล, และ วิทยา เวชชาชีวะ <u>เรื่องการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์</u> . แปลจาก The Proper Study of Mankind. โดยสจวต เซสส์. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. พระนคร: 2510.	29	58
17	ท่านอง สิงคาลวนิช. <u>การเกษตรกับการพัฒนา</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ร่วมมิตรไทย, 2514.	36	72
18	นาฏเฉลียว สุมาวงศ์. <u>ปัญหาวิทยุกระจายเสียง</u> . พระนคร: โรงเรียนการช่างวุฒิชিক্ষา (แผนกการพิมพ์), 2501.	32	64

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
19	นิคม จันทรวิฑูร. <u>แรงงานไทยกับอุตสาหกรรม</u> . พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.	36	72
20	นิคม จันทรวิฑูร. <u>อาชีพ. การศึกษาและแนวความต้องการของสตรีไทย</u> . พระนคร: กองแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.)	29	58
21	นิพนธ์ เทพวัลย์. <u>ประชากรศาสตร์</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.	37	74
22	นิพนธ์ กัณฐเสวี. <u>สังคมวิทยาเบื้องต้น</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2510.	29	58
23	บรรพต วีระสัย. <u>สังคมวิทยา มานุษยวิทยา แนวคำบรรยาย</u> . พระนคร โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.	39	78
24	บัญชา มินทรชินทร. <u>สังคมศาสตร์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ไทยบริการ, 2497.	24	48
25	บุญสนอง บุญไฉน. <u>มนุษย์กับสังคม</u> . พิมพ์ครั้งที่ 4, พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.	33	66
26	ปกรณ อังศุสิงห์. <u>การฟื้นฟูชนบทในประเทศไทย</u> . พระนคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2507.	34	68
27	ประสาธ หลักศิลา. <u>สังคมมนุษย์ในค่านิยมพฤติกรรมศาสตร์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2514.	34	68
28	ประสาธ หลักศิลา. <u>สังคมวิทยา</u> . พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506.	34	68

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
29	ประสาธ หลักศิลา. <u>ปัญหาสังคม</u> . (ฉบับปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติม) พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2508.	34	68
30	ประเสริฐ ศุภมาตรา, ชน. <u>สังคมวิทยาโดยสรุป</u> . พระนคร, 2504.	26	52
31	ประเสริฐ แยมกลินฟูง. <u>พฤติกรรมรวมและชุมชน</u> . งานแปลของสภาวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 14, พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2510.	36	72
32	ป่วย อิงภากร. <u>เสียชีพอย่าเสียเงิน</u> . พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.	37	74
33	ป่วย โรจนบูรานนท์. <u>ข้อคิดในงานสังคมสงเคราะห์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วชิรพยาบาล, 2515.	33	66
34	ชมรมอนุรักษธรรมชาติ และ ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. <u>ประมวลผลงานปี 2515</u> . พระนคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2516.	40	80
35	พทยา สายหู. <u>ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2516.	42	84
36	พัฒนาชุมชน, กรม. <u>คู่มือการพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยสงเคราะห์ไทย, 2507.	34	68
37	ไพฑูริย์ ช่างเรียน. <u>ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.	34	68
38	ไพฑูริย์ เครือแก้ว. <u>ลักษณะสังคมไทยและหลักการพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: โรงพิมพ์เกื้อกูล, 2506.	33	66

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
39	มยุร วิเศษกุล. <u>เมืองหลับ เมืองตื่น</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2514.	34	68
40	มยุร วิเศษกุล. <u>เมืองฟ้าสว่าง</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2517.	43	86
41	มาลัย หุวะนันท, และ สาย หุตะเจริญ. <u>โครงการพัฒนาชุมชนแห่งประเทศไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2508.	28	56
42	ยุทธ ศักดิ์โกษยนต์. สังคมศาสตร์ <u>ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสังคมมนุษย์</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.	34	68
43	เรงรักพัฒนาชนบท, สำนักงาน. <u>เรงรักพัฒนาชนบท 2509-2513</u> . พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2513.	42	84
44	สภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2512.	32	64
45	สถาบันสังคมศึกษานโยบายบริหารศาสตร์, สำนักงาน. <u>ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากสหกรณ์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2514.	31	62
46	สนิท เกษะศิริ. <u>วิชาวัฒนธรรม</u> . พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร: โพรี่สามต้นการพิมพ์, 2512.	31	62
47	สมพร เทพสิทธิ์า. <u>ความรู้เกี่ยวกับการค้าต่างประเทศ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ก้าวหน้า, 2507.	29	58

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
48	สายหยุด จำปาทอง. <u>เศรษฐศาสตร์ทั่วไป</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: อักษรเจริญทัศน์, 2511.	32	64
49	สวัสดิ์ เอกทศร. <u>หลักสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ</u> . พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2507.	36	72
50	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. <u>การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2514.	37	74
51	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. <u>การพัฒนาชุมชน หลักการและวิธีการปฏิบัติ</u> . พระนคร: แพรวพิทยา, 2514.	39	78
52	สุวิทย์ บึงวรพันธ์. <u>การวางโครงการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับหมู่บ้านของพัฒนากร</u> . (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)	32	64
53	สุพัศรา สุภาพ. <u>สังคมวิทยา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.	41	82
54	สุพัศรา สุภาพ. <u>ปัญหาสังคม</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515.	41	82
55	เสฐียร โกเศศ. <u>วัฒนธรรม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์บรรณากร, 2515.	40	80
56	อนันต์ เสนาจันทร์, พ.ศ.ค. และเพื่อน. <u>สัตว์เมือง</u> . พระนคร: โพรี่สามต้นการพิมพ์, 2517.	37	74
57	อรรถวิวัฒน์ สุนทรพงศ์. <u>การพัฒนาชุมชนและการสังคม-สงเคราะห์</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2508.	29	58
58	อรรถวิวัฒน์ สุนทรพงศ์, เอกชัย สุนทรพงศ์, และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์. <u>สังคมวิทยา</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2508.	27	54

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
59	อาภา ภมรบุตร. <u>สังคมจิตวิทยา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: มงคลศึกษา, 2508.	28	56
60	อานนท์ อาภาภิรมย์. มนุษย์กับสังคม สังคมและวัฒนธรรม ไทย. พระนคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2515.	37	74
61	อมร รักษาสัตย์. <u>ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนาประเทศ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.	38	76
62	เอื้อม ทักทานนท์. <u>ปัญหาเศรษฐกิจ</u> . พระนคร: เกษมสุวรรณ, 2506.	26	52
63	เอกสารประกอบการสัมมนา. ชุมชนรัฐศาสตร์ประยุกต์ ชมรมนิติศึกษา. กลุ่มเศรษฐกิจ. <u>ปัญหาของประเทศไทย</u> . พระนคร: วัชรินทร์การพิมพ์, 2514.	32	64
64	หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู. <u>รวมบทความทาง วิชาการ ประชากรศึกษา</u> . หมวดวิชาสังคมศึกษา วิทยาลัยครู บ้านสมเด็จเจ้าพระยา จักรวบรวม, 2516.	45	90
65	คณะกรรมการปราบยาเสพติดให้โทษ. <u>เรื่องยาเสพติดให้โทษ</u> . เอกสารเผยแพร่ โรงพิมพ์คำรวจ, 2515.	29	58
66	เอกสารประกอบการสัมมนาในงานศาลคดีเด็กและเยาวชน ครั้งที่ 1. <u>การศึกษาเฉพาะกรณีในงานคดีเด็กและเยาวชน</u> , 2512.	28	56
67	หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู. <u>สังคมวิทยาเบื้องต้น</u> . เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 123. พระนคร: โรงพิมพ์ คุรุสภา, 2515.	38	76

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	คะแนน	
		เต็ม 50	%
68	สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ. <u>ชีวิตปัจจุบันกับสิ่งแวดล้อม</u> <u>ชุมชนที่ทันสมัยอันค้ำหนึ่ง</u> . เอกสารเผยแพร่. พระนคร 2513.	33	66
69	สาขาครุวิทยาสาสตร์ วิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>บัณฑิตวิทยาสาสตร์สิ่งแวดล้อม</u> . โรงพิมพ์อักษรประเสริฐ, 2516.	39	78
70	รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. <u>แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต</u> . พระนคร โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2518.	40	80

5. เพื่อศึกษาต่อไปว่าหนังสืออ่านประกอบเหล่านี้ส่วนใหญ่มีลักษณะเด่นและค่อย
ในแง่ใด อย่างไร ตามเกณฑ์ประเมินค่าทั้ง 10 ด้าน ผู้วิจัยจึงหาค่าเฉลี่ยลักษณะแต่ละ
ด้านจากตารางวิเคราะห์ในภาคผนวก ค. ซึ่งปรากฏอยู่ ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยลักษณะหนังสืออ่านประกอบตามเกณฑ์

ลักษณะ	ผลรวม ของคะแนนทั้งหมด	จำนวน หนังสือทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย
ผู้แต่ง	318	70	4.54
ปีที่แต่ง / พิมพ์	238	70	3.40
เนื้อหาสาระ	274	70	3.91
ภาษา	265	70	3.78
การจัดเรื่อง	255	70	3.64
ความน่าอ่าน	248	70	3.54
สิ่งช่วยในการอ่าน	177	70	2.52
ความทนทาน	221	70	3.15
ค่านิยมทางสังคม	219	70	3.12
คุณค่าด้านอื่น ๆ	178	70	2.54

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องของหนังสืออ่านประกอบทั้ง 70 เล่มในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ผู้แต่ง อยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือได้คะแนนเฉลี่ย 4.54 ผู้แต่งส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เชี่ยวชาญในเรื่องที่แต่ง มีการค้นคว้าหนังสือประกอบการแต่งคำราเป็นอย่างดี และระบุนิยามคุณศัพท์ไว้ให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแทบทุกเล่ม และผู้แต่งส่วนใหญ่เคยแต่งหนังสือมาก่อน

3.2 ปีที่แต่ง อยู่ในเกณฑ์ดี ได้คะแนนเฉลี่ย 3.40 กล่าวคือหนังสือส่วนใหญ่เป็นหนังสือใหม่ ช่วง พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา ส่วนน้อยที่เก่ากว่าปี 2510 อย่างไรก็ตาม เนื้อหาของหนังสือเก่าเหล่านี้ได้รับการแก้ไขปรับปรุง เมื่อมีการพิมพ์ซ้ำใหม่

3.3 เนื้อหาสาระ ได้คะแนนเฉลี่ย 3.91 นับว่ามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

หนังสือส่วนใหญ่บรรจุสาระไว้ละเอียดครบถ้วน ยกตัวอย่างให้เข้าใจเรื่องของทฤษฎี ให้ความรู้เพิ่มเติมจากแบบเรียน หรือคู่มือประกอบการเรียนวิชาสังคม 16 (สังคมวิทยา)

3.4 ภาษา ไค้คะแนนเฉลี่ย 3.78 นับเป็นเกณฑ์ดีมาก ภาษาส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นภาษาเฉพาะศาสตร์ และคำอธิบายสั้น ๆ เพื่อให้คนเข้าใจง่าย ใช้ภาษากระชับรัด ล้อ ความหมายชัดเจน

3.5 การจัดเรื่อง นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ไค้คะแนนเฉลี่ย 3.64 ผู้แต่งพยายามเรียบเรียงหัวข้อให้สอดคล้องกัน และเรียงลำดับหัวข้อเรื่องจากง่ายไปหายาก อธิบายความและยกตัวอย่างจากเรื่องเดียวไปสู่เรื่องที่ซับซ้อน เรื่องของสังคมเล็กไปสูสังคมใหญ่ พร้อมทั้งเรียงลำดับเรื่องที่ผู้อ่านควรรู้อก่อนและหลัง

3.6 ความน่าอ่าน นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ไค้คะแนนเฉลี่ย 3.54 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม มีหัวข้อที่ชัดเจน และใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อเน้นหัวข้อและใจความที่สำคัญ มีภาพประกอบพอสมควร

3.7 สิ่งช่วยในการอ่าน (reading aids) หนังสือบางเล่มไม่มีสิ่งช่วยในการอ่าน แต่โดยส่วนรวมนับว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ไค้คะแนนเฉลี่ย 2.52 ส่วนใหญ่ระบุเชิงอรรถ และบรรณานุกรม มีทั้งบทนำและสารบัญ ครรชนี้ค้นเรื่อง บทสรุป แผนภูมิ รูปภาพ ส่วนบางเล่มจะมีเพียงบทนำ สารบัญ หรือบางเล่มจะมี บรรณานุกรม แต่ไม่มีเชิงอรรถ

3.8 ความทนทาน ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ไค้คะแนนเฉลี่ย 3.15 ส่วนใหญ่ใช้กระดาษมีคุณภาพดี การเย็บเล่มแข็งแรง เป็นหนังสือปกแข็ง แต่มีบางเล่มที่เป็นจุลสาร หรือหนังสือคู่มือประกอบเรื่องต่าง ๆ ซึ่งใช้ปกอ่อน บางเล่มใช้กระดาษที่มีคุณภาพต่ำ ส่วนใหญ่หนังสือมีขนาดกระชับ แต่หนังสือเกี่ยวกับ เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์ การพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน มีขนาดใหญ่

3.9 ค่านิยมทางสังคม หนังสือส่วนใหญ่ให้ค่านิยมทางสังคมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ไค้คะแนนเฉลี่ย 3.12 หนังสือส่วนใหญ่เน้นเกี่ยวกับค่านิยมของสังคมไทยอย่างชัดเจน แนวคิดที่สำคัญที่ปรากฏในหนังสือเหล่านี้ ได้แก่ การกระตุ้นให้คนเห็นแก่ประโยชน์

ส่วนรวม เห็นความสำคัญของหมู่คณะ ประเทศชาติ สังคมมนุษย์ มิให้เอาตัวรอด หรือ แยกตัวจากสังคม

3.10 คุณค่านานอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ใต้คะแนนเฉลี่ย 2.54 มีหนังสือบางเล่มส่งเสริมความคิดริเริ่ม การเข้าใจปัญหาสภาพของสังคมได้อย่างถูกต้อง ให้คุณธรรมประจำชีวิต และให้ความรู้อย่างกว้างขวาง

กล่าวโดยสรุปแล้ว หนังสือ 70 เล่ม ที่ผู้วิจัยสำรวจเพื่อนำมาใช้ เป็นหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคม 16 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และดีพอใช้ขึ้นไป เป็นหนังสือที่มีคุณภาพเชื่อถือได้จากหนังสือ 70 เล่มนี้ ผู้สอนจะสามารถเลือกใช้หนังสือประกอบเล่มใดก็ได้ และเพื่อสะดวกในการเลือกใช้ ผู้วิจัยได้เสนอการใช้หนังสืออ่านประกอบในแต่ละหน่วยไว้ในตารางที่ 3 เพื่อแสดงให้เห็นว่าควรใช้หนังสือเล่มใดอ่านประกอบสำหรับบทเรียนหน่วยใดบ้าง (ซึ่งอาจเกิน 2 หน่วยก็ได้)

หน่วยการสอนสังคมวิทยามี 4 หน่วย² ดังต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 บทนำ

- คำจำกัดความเกี่ยวกับศัพท์ทางสังคมวิทยา

หน่วยที่ 2 - ลักษณะสังคมไทย

หน่วยที่ 3 - ปัญหาสังคมไทยและการแก้ปัญหาสังคม

หน่วยที่ 4 - การพัฒนาชุมชน

²ดู รายละเอียดจากภาคผนวก ข. หน้า 75.

ตารางที่ 3 ตารางสำรวจแนะนำหนังสืออ่านประกอบแต่ละหน่วย

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
1	กมล สมวิเชียร. <u>ประชาธิปไตยฉบับสังคมไทย</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.		✓		
2	กระทรวงสาธารณสุข. <u>การวางแผนครอบครัวในประเทศไทย</u> . 1965-1972. <u>โรงพิมพ์สหกรณ์การตลาดและการซื้อ</u> <u>แห่งประเทศไทย</u> , 1972.		✓	✓	
3	กระทรวงสาธารณสุข. <u>อนามัยเริ่มที่บ้าน</u> . พระนคร: <u>โรงพิมพ์ศรีหงส์</u> , 2516.			✓	
4	เกษม อุทยานิน. <u>สังคมวิทยา</u> . แผนกคำราและคำสอนคณะ <u>รัฐศาสตร์จุฬา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 3, 2506.	✓	✓		
5	เกลเบรช. เจ.เค. <u>แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจ</u> . แปลจาก Economic Development in Perspective. โดย เสนห์ จามริก. พระนคร: ร.พ.สมาคมสังคมศาสตร์แห่ง ประเทศไทย, 2507.			✓	✓
6	จารุบุตร เรื่องสุวรรณ. <u>ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ</u> . และ <u>ทรัพยากรธรรมชาติ</u> . พระนคร: ร.พ.บำรุงนุกุลกิจ, 2514.		✓	✓	✓
7	สตอเรอร์, จอห์น เอช. <u>สายใยชีวิต</u> . แปลจาก The Web of Life. โดย ศรีน้อย โปวาทอง. พระนคร: <u>โรงพิมพ์คุรุสภา</u> , 2516.			✓	
8	ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. <u>พัฒนาการเศรษฐกิจประเทศไทย</u> . พระนคร: <u>โรงพิมพ์วิทยากร</u> , 2511.		✓		✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
9	ชินวาท์ สุนทรสීමะ. <u>หลักและเทคนิคในการวางแผนเศรษฐกิจ</u> . พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2514.				✓
10	ชินวาท์ สุนทรสීමะ. <u>การประสานนโยบายเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาและเสถียรภาพ</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515.				✓
11	ชินวาท์ สุนทรสීමะ. <u>ความรู้เรื่องเศรษฐกิจ</u> . พระนคร: กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2515.			✓	✓
12	ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. <u>สังคมวิทยาชนบท</u> . พระนคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.			✓	✓
13	ถนอม พัชรภา. <u>คำรภาการลงทุน</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2506.			✓	✓
14	ถนอม กิตติขจร. <u>แนวทางพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: ห้างหุ้นส่วนไทยสงเคราะห์ไทย, 2508.				✓
15	ทิพย์ เรืองโชติวิทย์. <u>ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีรายได้-ประชาชาติ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507.		✓	✓	
16	เทพกมล เทวกุล, และ วิทยา เวชชาชีวะ. <u>เรื่องการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์</u> . แปลจาก The Proper Study of Mankind. โดย สจ๊วต เซสส์. สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, พระนคร, 2510.		✓		
17	ท่านอง สิงคาลวณิช. <u>การเกษตรกับการพัฒนา</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ร่วมมิตรไทย, 2514.			✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
18	นางฉลैया สุมาวงศ์. <u>ปัญหาวัยรุ่น จุลสารสมาคมการศึกษา ฉบับที่ 5</u> . พระนคร: โรงเรียนการช่างวุฒิชึกษา (แผนกการพิมพ์), 2501.			✓	
19	นิคม จันทรวิฑูร. <u>แรงงานไทยกับอุตสาหกรรม</u> . พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2515.			✓	
20	นิคม จันทรวิฑูร. <u>อาชีพ. การศึกษา. และ แนวความต้องการของสตรีไทย</u> . พระนคร: กองแรงงาน, กรมประชาสงเคราะห์. กระทรวงมหาดไทย (ม.ป.ป.)			✓	
21	นิพนธ์ เทพวัลย์. <u>ประชากรศาสตร์</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.		✓	✓	
22	นิพนธ์ คันธเสวี. <u>สังคมวิทยาเบื้องต้น</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, 2510.	✓	✓		
23	บรรพต วีระสัย. <u>สังคมวิทยา มานุษยวิทยา แนวคำบรรยาย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.	✓	✓	✓	
24	บัญชา มินทรชินทร. <u>สังคมศาสตร์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ไทยบริการ, 2497.	✓			
25	บุญสนอง บุญโยทยาน. <u>มนุษย์กับสังคม</u> . พิมพ์ครั้งที่ 4, พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.	✓	✓		
26	ปกกรณ์ อังศุสิงห์. <u>การฟื้นฟูชนบทในประเทศไทย</u> . พระนคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2507.			✓	✓
27	ประสาธ หลักศิลา. <u>สังคมมนุษย์ในค่านพดติกรรมศาสตร์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2514.	✓	✓	✓	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
28	ประสาธ หลักศิลา. <u>สังคมวิทยา</u> . พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2506.	✓	✓		
29	ประสาธ หลักศิลา. <u>ปัญหาสังคม</u> (ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม). พระนคร: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2508.			✓	
30	ประเสริฐ ศุภมาตรา, ชุน. <u>สังคมวิทยาโดยสรุป</u> . พระนคร, 2504.	✓			
31	ประเสริฐ แยมกลินฟุง. <u>พฤติกรรมรวมและชุมชน</u> . งานแปลของ สภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 14, พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2510.	✓		✓	
32	ปวย อังภากร. " <u>เสียชีพอายาเสียสิ้น</u> ". พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2517.			✓	✓
33	ปุย โรจนบูรานนท์. <u>ข้อคิดในงานสังคมสงเคราะห์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์วรพากย์พินิจ, 2515.			✓	
34	ชมรมอนุรักษธรรมชาติ และ ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. <u>ประมวลผลงานปี 2515</u> . พระนคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2516.			✓	✓
35	พทยา สายหู. <u>ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2516.	✓	✓	✓	
36	พัฒนาชุมชน, กรม. <u>คู่มือการพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยสงเคราะห์ไทย, 2507.			✓	✓
37	ไพบูลย์ ช่างเรียน. <u>ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2514.		✓		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
38	ไพฑูรย์ เครือแก้ว. <u>ลักษณะสังคมไทย และ หลักการพัฒนาชุมชน</u> . พระนคร: โรงพิมพ์เกื้อกูล 2506.		✓		✓
39	มยุร วิเศษกุล. <u>เมืองลับ เมืองคืน</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2514.			✓	
40	มยุร วิเศษกุล. <u>เมืองฟ้าสว่าง</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2517.			✓	✓
41	มาลัย หุวะนันท, และ สาย หุตะเจริญ. <u>โครงการพัฒนาชุมชนแห่งประเทศไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2508.				✓
42	ยุทศ สักดิ์โคชนนค์. <u>สังคมศาสตร์ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสังคมมนุษย์</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.	✓	✓		
43	เรงรักพัฒนาชนบท, สำนักงาน. <u>เรงรักพัฒนาชนบท 2509-2513</u> . พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2513.		✓		✓
44	สภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. <u>เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2512.			✓	
45	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักงาน. <u>ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากสหกรณ์</u> . พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2514.		✓		✓
46	สนธิ เกษะศิริ. <u>วิชาวัฒนธรรม</u> . พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร: โปธิ์สามต้นการพิมพ์, 2512.	✓	✓		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
47	สมพร เทพลีธา. <u>ความรู้เกี่ยวกับการค้าต่างประเทศ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์ก้าวหน้า, 2507.		✓	✓	
48	สายหยุด จำปาทอง. <u>เศรษฐศาสตร์ทั่วไป</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: อักษรเจริญทัศน์, 2511.			✓	✓
49	สวัสดิ์ เอกหัตถ์. <u>หลักสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ</u> . พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2507.				✓
50	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. <u>การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2514.		✓	✓	✓
51	สัญญา สัญญาวิวัฒน์. <u>การพัฒนาชุมชน หลักการและวิธีปฏิบัติ</u> . พระนคร: แพร่พิทยา, 2514.		✓	✓	✓
52	สุวิทย์ ยี่งวรพันธ์. <u>การวางโครงการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในระดับหมู่บ้านของพัฒนากร</u> . (ม.ป.ท. ม.ป.ป.)		✓	✓	✓
53	สุพิศรา สุภาพ. <u>สังคมวิทยา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2516.	✓	✓		
54	สุพิศรา สุภาพ. <u>ปัญหาสังคม</u> . พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2515.	✓	✓	✓	
55	เสฐียร โกเศศ. <u>วัฒนธรรม</u> . พระนคร: โรงพิมพ์- บรรณากร, 2515.		✓		
56	อนันต์ เสนาพันธ์, พ.ท.ค. และ เพื่อน. <u>สัตว์เมือง</u> . พระนคร: โพรี่สามต้นการพิมพ์, 2517.			✓	
57	อรรถวิวัฒน์ สุนทรพงศ์. <u>การพัฒนาชุมชนและการสังคม- สงเคราะห์</u> . พระนคร: โอเคียนส์โตร์, 2508.			✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ศูนย์เอกสารประเทศไทย
THAILAND INFORMATION CENTER

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
58	อรรถวิวัฒน์ สุนทรพงศ์, เอกชัย สุนทรพงศ์ และ สนิทศักดิ์ สนิทศักดิ์. <u>สังคมวิทยา</u> . พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2508.	✓	✓		
59	อากา ภมรบุตร. <u>สังคมจิตวิทยา</u> . พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: ฅดุงศึกษา, 2508.	✓		✓	
60	อานนท์ อากาภิรมย์. <u>มนุษย์และสังคม</u> : สังคมและ <u>วัฒนธรรมไทย</u> . พระนคร: โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2515.	✓	✓	✓	
61	อมร รักษาสัตย์. <u>ทฤษฎีและแนวความคิดในการพัฒนา ประเทศ</u> . พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508.				✓
62	เอื้อม ทัดตานนท์. <u>ปัญหาเศรษฐกิจ</u> . พระนคร: เกษมสุวรรณ, 2506.			✓	✓
63	เอกสารประกอบการสัมมนา, ชุมชนรัฐศาสตร์ประยุกต์ ชมรมนิติศึกษา. กลุ่มเศรษฐกิจ. <u>ปัญหาของประเทศไทย</u> . พระนคร: วัชรินทร์การพิมพ์, 2514.		✓	✓	
64	หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู. <u>รวมบทความทาง วิชาการ ประชากรศึกษา</u> . มหาวิทยาลัยสังคมศึกษา วิทยาลัย- ครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จักรวบรวม, 2516.		✓	✓	
65	คณะกรรมการปราบยาเสพติดให้โทษ. <u>เรื่องยาเสพติดให้- โทษ</u> . เอกสารเผยแพร่ โรงพิมพ์ตำรวจ, 2515.			✓	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	หนังสือ	หน่วยที่สอน			
		1	2	3	4
66	เอกสารประกอบการสัมมนางานศาลคดีเด็กและเยาวชน ครั้งที่ 1. <u>การศึกษาเฉพาะกรณีในงานคดีเด็กและเยาวชน.</u> พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2512.			✓	
67	หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู. <u>สังคมวิทยาเบื้องต้น.</u> เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 123. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.	✓	✓	✓	✓
68	สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ. <u>ชีวิตปัจจุบันกับสิ่งแวดล้อม</u> <u>ชุมชนที่สนใจอันค้ำหนึ่ง.</u> เอกสารเผยแพร่. พระนคร: 2513.			✓	
69	สาขาครุวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. <u>ปิ่นแก้ววิทยาสาสตร์สิ่งแวดล้อม.</u> พระนคร: โรงพิมพ์อักษรประเสริฐ, 2516.			✓	
70	รายงานของคณะกรรมการ วางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. <u>แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต.</u> พระนคร: โรงพิมพ์ยูไนเท็คโปรดักชั่น, 2518.		✓	✓	

อนึ่ง จากการที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้สอนวิชาสังคม 16 (สังคมวิทยา) ในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครู 7 แห่งในกรุงเทพมหานครฯ แห่งละ 3 คน แต่วิทยาลัยครูธนบุรีมีผู้สอนเพียงคนเดียว จึงมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ 19 คน

คือ	วิทยาลัยครู สวนกุหลาบ	3	คน
	วิทยาลัยครู สวนสุนันทา	3	คน
	วิทยาลัยครู บ้านสมเด็จ	3	คน
	วิทยาลัยครู ธนบุรี	1	คน
	วิทยาลัยครู เพชรบุรีวิทยาลัย	3	คน
	วิทยาลัยครู จันทระเกษม	3	คน
	วิทยาลัยครู พระนคร	3	คน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ให้สัมภาษณ์

เพศ ผู้สอนเป็นอาจารย์หญิง 12 คน อาจารย์ชาย 7 คน

อายุ อายุ 26-30 ปี มี 6 คน

31-35 ปี มี 6 คน

36-40 ปี มี 4 คน

อายุเกิน 40 ปี มี 3 คน

คุณวุฒิ อาจารย์ผู้สอน จบปริญญาโท 8 คน

จบปริญญาตรี 11 คน

ส่วนใหญ่จบปริญญาตรี วิชาเอก สังคมศึกษา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์

ทักษะในการสอน

อาจารย์ที่เคยสอนมากกว่า 10 เทอม มี 5 คน

อาจารย์ที่เคยสอนมากกว่า 5 เทอม มี 5 คน

อาจารย์ที่เหลือ 9 คน สอน 1-4 เทอม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมวิทยา มีดังนี้

ครูเตรียมการสอนล่วงหน้าและมีการใช้หนังสือประกอบการสอนหลายชนิด

เช่น บทความ เอกสาร คู่มือครู จดสาร หนังสือประเภทตำราวิชาการ หนังสืออ้างอิง

หนังสือพิมพ์ที่ใช้ เช่น สยามรัฐ, ไทยรัฐ, เคลวินิวส์, เดอะเนชั่น, เคลิโทม, ประชาชาติ, บ้านเมือง, ประชาธิปไตย วารสารที่ใช้ ได้แก่ สตรีสาร ชนวน สยามรัฐสัปดาห์-วิจารณ์ วารสารธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกสิกรไทยฯ สังคมศาสตร์ปริทัศน์ วารสารสังคมศาสตร์ สารธรรมศาสตร์ วารสารของกรุงเทพมหานคร อักษรศาสตร์พิจารณา วิทยาศาสตร์ รัฐสภาสาร ราชกิจจานุเบกษา วารสารพัฒนาเศรษฐกิจ มีบางท่านไม่ใช้วารสาร แต่ใช้หนังสือพิมพ์

การคัดเลือกบทความไปสอนนักศึกษาจากวารสารเหล่านี้ ครูจะใช้ เพื่อประกอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ และ การเมือง เรียงตามลำดับ

หนังสือสังคมวิทยาที่ครูแนะนำให้นักศึกษาใช้ ได้แก่ ปัญหาสังคม และ สังคมวิทยาของ ดร. ประสาท หลีกทิวลา อาจารย์ สุพิศรา สุภาพ ดร. ไพฑูรย์ เครือแก้ว และ อานนท์ อากาภิรมย์

ปัญหาเกี่ยวกับหนังสืออ่านประกอบ อาจารย์ 11 ท่าน กล่าวว่า หนังสือในห้องสมุดและห้องสังคมยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับนักศึกษา ส่วนอีก 8 ท่าน กล่าวว่า มีเพียงพอแล้ว

เกี่ยวกับหนังสือคู่มือประกอบการสอน ที่อาจารย์ใช้ ได้แก่ หนังสือคู่มือที่วิทยาลัยครูลพบุรี และ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เคยจัดพิมพ์ขึ้น

เกณฑ์ที่ใช้เลือกหนังสืออ่านประกอบ อาจารย์ส่วนใหญ่คำนึงถึง เนื้อหา คุณภาพ ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง วุฒิ และ อาชีพ และคุณภาพทันสมัยของตัวเลขสถิติที่ปรากฏในหนังสือ เป็นเกณฑ์ในการเลือก ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านประกอบสำหรับหน่วยที่สาม ซึ่งเกี่ยวกับปัญหาสังคม ครูส่วนใหญ่คัดบทความจากหนังสือพิมพ์ และจัดป้ายนิทรรศการให้ผู้สนใจได้รับความรู้เพิ่มเติม ประมาณเดือนละ 1-2 ครั้ง

3 การใช้หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมวิทยาของครู ครูส่วนใหญ่จะใช้หนังสือสังคมวิทยาเป็นหลักอยู่ 3-5 เล่ม และทำการค้นคว้าจากหนังสือต่าง ๆ 70 เล่ม ที่ผู้วิจัยทำการสำรวจครั้งนี้ ผลของการสำรวจโดยการสัมภาษณ์ มีดังนี้คือ

- ไม่ใช้หนังสือเหล่านี้เลย 1 คน เพราะใช้ตำราภาษาอังกฤษ
- มีผู้ใช้หนังสืออ่านประกอบ 1-10 เล่ม จำนวน 10 คน
- มีผู้ใช้หนังสืออ่านประกอบ 10-19 เล่ม จำนวน 7 คน
- และค้นคว้าเกิน 20 เล่ม จำนวน 1 คน

จากแบบสอบถาม หนังสืออ่านประกอบที่ไม่มีปรากฏในรายการสำรวจ 70 เล่มนี้ ได้แก่ วารสารรัฐสภาสาร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ และวารสารจากหน่วยราชการอื่น ๆ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1, 2, 3 และรายงานของยูเนสโกในการประชุมที่ Hawaii

- มีหนังสือภาษาอังกฤษที่ใช้อ่านประกอบสำหรับครูเท่านั้น เช่น

1. Principles of Sociology ของ Caloline B. Rose
2. Sociology ของ Broom & Zeiznich

สำหรับข้อเสนอแนะในเรื่องหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมวิทยา มีดังนี้ คือ

อาจารย์ผู้สอน 20 เหน้มขึ้นไป เสนอแนะว่าผู้สอนวิชาสังคมจะต้องเป็นผู้ที่อ่านบทความอยู่เสมอ เพราะแนวทางสังคมจะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จะต้องคัดเก็บบทความที่น่าสนใจให้นักศึกษาอ่านและแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ จะต้องเป็นผู้สำรวจตลาดหนังสือเพื่อศึกษาหนังสือที่ออกใหม่ แต่ก็มีหลายเล่มที่ได้ซื้อมาเก็บไว้ แต่ยังไม่ได้นำมาใช้อ่านประกอบ

อาจารย์ผู้สอน 10 เหน้มขึ้นไป เสนอความคิดเห็นว่า บทความต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์และวารสารที่เป็นประโยชน์ นำมาใช้คิดแผนป้ายนิเทศให้นักศึกษาอ่าน หรือทำรายงานเดี่ยว หรือรายงานกลุ่ม ก็ได้ แล้วนำมาเสนอผลงานต่อครูและเพื่อนในชั้น และอาจารย์วิทยาลัยครูสวนสุนันทาและวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้า กล่าววว่า กำลังมีความคิดที่จะเขียนหนังสืออ่านประกอบ สำหรับวิชาสังคม 16 (สังคมวิทยา) ขึ้นใช้เองภายในแต่ละวิทยาลัย